Ankenævnet for Forsikring

Den 2. september 2015 blev i sag nr. 87688:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

Topdanmark Forsikring A/S
Borupvang 4
2750 Ballerup

afsagt

k e n d e l s e :

Klagerne er sikret i en olieforureningsforsikring, som er oprettet hos Topdanmark Forsikring A/S af Olieselskaberne i Danmark som forsikringstager. De klager ved deres advokat over selskabets erstatningsopgørelse vedrørende en anerkendt olieforureningsskade.

Selskabet har henvist til, at det har ydet maksimal forsikringsdækning, jf. forsikringens forsikringssum på 2 mio. kr.

Sagen vedrører en forureningsskade, der stammer fra udslip af olie fra revner i en 2.500 liter kugleformet, nedgravet olietank. Forureningen blev konstateret i 2004 i forbindelse med et syn af tanken. Spørgsmålet om selskabets dækningspligt har været forelagt for nævnet i sag nr. 64.478, hvor nævnet i kendelse af 27/6 2005 gav klagerne medhold.[16]

Klagernes advokat har i brev af 12/2 2015[2] til nævnet anført:

> "Baggrunden for sagen er en omfattende olieforurening, som konstateredes på mine klienters ovennævnte ejendom i 2004.
>
> Sagen har haft et meget langt forløb, og det oprindelige påbud med en delvis oprensning (efterladende en restforurening på ca. 2.000 kg olie) blev indbragt af mine klienter for Natur- og Miljøankenævnet, som pålagde[8] kommunen at ændre påbuddet, således at ingen eller alene en restforurening uden risiko efterlagdes på ejendommen, og påbud om fuld oprensning[10] blev herefter meddelt i juli 2014 bl.a. indebærende en fuldstændig nedrivning af mine klienters ejendom.

Med påbuddet fulgte en kompensationsaftale[11], hvilken mine klienter ikke er tilfredse med, hvilket er baggrunden for nærværende sag, se hertil mine bemærkninger vedrørende de enkelte poster i bilagte skrivelse af 25. juli 2014.[12]
…

Det er min opfattelse, at mine klienter har krav på at få dækket samtlige udgifter til reetablering af deres ejendom (arkitekttegnet liebhaverejendom), herunder tillige genetablering af deres haveanlæg, skur, indkørsel, svævende terrasse m.v., hvilken dækning kompensationsaftalen ikke indeholder. Her benyttes alene en nutidig mæglervurdering og skur, have etc. dækkes slet ikke.

Videre skal mine klienter ikke bære risikoen for pilotering og ekstrafundering, ej heller give afkald på yderligere erstatning (har begge sandsynligvis lidt personskade grundet en langvarig udsættelse for forurening trods ...s talrige forsikringer om ingen risiko), ligesom man ikke på forhånd kan begrænse genhusningsudgiften til 3 måneder etc., og jeg anmoder således om Deres afgørelse af, hvorledes mine klienter skal kompenseres."

I brev af 19/3 2015[3] fra selskabet til nævnet hedder det:

"Påstand:
Sikrede tilpligtes at anerkende, at Topdanmarks erstatningspligt ikke kan overstige dækningsmaksimum.

Faktum:
Nærværende sag udspringer af en olieforurening, som blev konstateret på sikredes ejendom i 2004.

På dette tidspunkt havde oliebranchen tegnet en olieforureningsforsikring hos Topdanmark, der skulle dække de omkostninger, der måtte være forbundet med oprensning og lignende som følge af de kommunale påbud, der måtte blive udstedt i overensstemmelse med Jordforureningslovens § 48.[17A]

I sin egenskab af forsikringsgiver har Topdanmark den 12. juni 2005 meddelt sikrede dækningstilsagn i sagen.

På grund af uenighed om oprensningens omfang, har sagen været behandlet flere gange i Natur- og Miljøklagenævnet, der således den 18. december 2013 pålagde sikrede at fremsende nye forslag til oprensning, blandt hvilke forslag … Kommune skulle afgøre, hvordan oprensning skulle foregår og kompensation til sikrede udredes.

Der udstår ikke tvist om selve oprensningens omfang.

Nærværende sag omhandler derfor alene hvor stort et kompensationsbeløb, sikrede er berettigede til som følge af den konstaterede olieforurening.

Sikrede har i klagen til Ankenævnet anført, at sikrede mener sig berettiget til dækning af samtlige udgifter til reetablering af huset, der er en arkitekttegnet liebhaverejendom, herunder genetablering af haveanlæg, skur, indkørsel, svævende terrasse m.v.

Vilkårene, der var gældende på tidspunktet for forureningens konstatering, er vedlagt som bilag ...[14]

Af vilkårenes pkt. 8, fremgår det at:

> *'For hver skade er der en selvrisiko for Sikrede på 2.000 kr.*
> *Den maksimale erstatning pr. anmeldt og erstatningsberettiget skade er 2 mio. kr.'*

Som det således fremgår, er der en maksimal forsikringsdækning på kr. 1,6 mio. eksklusive moms.

Dette betyder, at såfremt oprensning og kompensationsbeløb overstiger dette beløb, skal det beløb, der overstiger den maksimale forsikringsdækning, udredes af den kommune, i hvilken ejendommen er beliggende, det vil i nærværende tilfælde sige den nuværende … Kommune. Jeg henviser i den forbindelse til Jordforureningslovens § 49.[17B]

Topdanmarks erstatningspligt kan således ikke overstige dækningsmaksimum, hvilket også er bekræftet af Ankenævnets kendelse af 22. august 2011 i sag nr. 79.160.[15]

… Kommune har i påbuddet af 7. juli 2014 udtalt sig om kompensationsbeløbets størrelse, idet det er angivet, at:[10B]

> *'Øvrige forhold'*
> *For at fjerne forureningen, vil det være nødvendigt at nedrive huset. Kompensation for husets værdi, samt genhusning i perioden for afværge er omfattet af forsikringsordningen, og udføres som beskrevet i ...'s notat af 31/3-2014.[9] Vi har vurderet at kompensationsbeløbet, er fastsat i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledning herom.'*

Jeg henviser i den forbindelse til det af sikrede fremlagte bilag.

Kompensationsbeløbet, som … Kommune har vurderet til at være i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledning er fastsat til kr. 1.200.000 eksklusive moms på baggrund af 3 uafhængige ejendomsmægleres gennemsnitlige vurdering af husets handelsværdi. Jeg henviser i den forbindelse til ...'s rapport fra april 2014 om sagen, der fremlægges som bilag ...[9] Oplysninger om ejendomsvurderingen fremgår af side ...[9J]

Selve oprensningen af olieforureningen inklusive kompensationsbeløb er estimeret til at beløbe sig til kr. 4.032.433, eksklusive moms, jf. overslag fra ... (side … i bilag …[9O] - det fremgår af Kommunens påbud, at der skal udføres afværgeforanstaltninger iht. Scenarium 1b).[10]

På nuværende tidspunkt er der brugt kr. 1.217.373,86 eksklusive moms på opfyldelse af kommunale påbud i forbindelse med sagen, idet det for god ordens skyld bemærkes, at alle andre omkostninger, herunder rådgiver- og advokatomkostninger ikke afholdes på sagen. Beløbet afviger fra det i bilag … anførte, da der er påløbet yderligere omkostninger, siden rapportens offentliggørelse.

Beløbet til oprensning og kompensation overstiger den maksimale forsikringsdækning med kr. 2.432.433.

Det må på denne baggrund fastholdes, at Topdanmark hverken er forpligtet eller berettiget til at hæve kompensationsbeløbet, idet det i sidste ende vil være … Kommune, der skal afholde omkostningerne til forøget kompensation.

Anbringender:
Til støtte for den nedlagte påstand gøres det gældende:

at Topdanmark har afholdt - eller efterfølgende vil komme til at afholde - omkostninger for kr. 1,6 mio. eksklusive moms, og
at Topdanmark ikke kan tilpligtes at udrede yderligere erstatning, end hvad der er nævnt i forsikringsvilkårene og pålagt til opfyldelse af det af … Kommune udstedte påbud om afværgeforanstaltninger."

Hertil har klagernes advokat i brev af 15/4 2015[4] til nævnet bl.a. bemærket:

"[J]eg [skal] hermed vende tilbage til sagen med mine bemærkninger til det af selskabet anførte, idet det i min klage anførte i sin helhed i øvrigt fastholdes.

Mine klienter har i mindst lige så høj grad som den rent økonomiske side brug for en afgørelse fra Dem som fastlægger ***principperne for dækning,*** eksempelvis om skuret skal erstattes eller ej, og jeg kan udlede at Ankenævnets praksis, at tilsvarende stillingtagen tages i andre olieforureningssager - dette da mine klienter ikke kompenseres tilstrækkeligt i kompensationsaftalen."

Selskabet har i brev af 21/4 2015[5] til nævnet hertil anført:

"Det er anført, at sikrede ønsker, at Ankenævnet fastlægger principperne for dækning.
Henset til sagens karakter, må dette anses som et hypotetisk spørgsmål, hvorfor det gøres gældende, at Ankenævnet alene derfor ikke kan tage stilling til spørgsmålet.
I øvrigt fastholdes mit indlæg af 19. marts 2015 i sit hele."

Klagernes advokat har i brev af 28/4 2015[6] til nævnet anført:

"Mit spørgsmål er på ingen måde hypotetisk men derimod både aktuelt og konkret. Vi er nødt til at vide, hvad den udformede kompensationsaftale og selskabets kommende udbetaling dækker over - denne er afgørende for min klients videre retsstilling og skal udformes med samme omhu og efter samme principper som var maksimumdækningen ikke nået, se hertil i kopi bilagte e-mail fra kommunen."

Selskabet har i brev af 7/5 2015[7] til nævnet bemærket:

"Som anført i brev af 19. marts 2015, nås forsikringsmaksimum i nærværende sag. Topdanmark kan derfor ikke pålægges et yderligere erstatningsansvar.
Og på denne baggrund må det anses som et hypotetisk spørgsmål i en sag med Topdanmark som indklagede, at Ankenævnet skal tage stilling til principperne for dækning."

5. 87688

Af konsulentrapport[9] af april 2014 fra ... vedrørende prisfastsættelse af afværgescenarie fremgår bl.a.:

"3 Ejendomsmæglervurderinger

…

Tre uafhængige ejendomsmæglere har i februar 2014 vurderet ejendommen for at kunne bestemme husets handelsværdi med henblik på at kompensere grundejer ved en eventuel nedrivning.

…

I prisoverslaget for de afværgescenarier hvor huset nedrives er gennemsnittet af de tre vurderinger af husets værdi på kr. 1.200.000 anvendt som erstatningssum til grundejer.

Taksatorvurdering

Såfremt huset skulle genopføres, inklusive træterrasse og udendørs skur, angiver en taksatorvurdering, at huset kan genopføres for kr. ca. 2.250.000 eksklusive moms. Heri er indeholdt udgifter til lovliggørelse, dvs. udgifter til at et genopført hus kan leve op til nuværende krav og regler vedrørende isolering m.m.

…

4.2 Afværgescenarie 1b, nedrivning af hus og åben udgravning

…

Erstatning

Ved scenariet modtager grundejer erstatning for huset svarende til husets handelsværdi.

…

Tabel 4.2 Prisoverslag afværgescenarie 1b, oprensning ved nedrivning af hus og åben udgravning

Udgiftspost	mængde	enhed	enhedspris	kr ekskl. moms
Afholdte udgifter til dato	1	stk.	1.185.000	1.185.000
Kompensation for handelsværdi af hus	1	stk.	1.200.000	1.200.000
Genhusning af grundejer	1	stk.	30.000	30.000
Bygningsscreening forud for nedrivning	1	stk.	15.000	15.000
Entreprenør	1	stk.	846.950	846.950
Boreundersøgelse efter nedrivning af hus	1	stk.	52.500	52.500
Elforbrug ved grundvandssænkning	1	stk.	6.000	6.000
Afledningsafgift for oppumpet vand	2.160	m³	40	86.400
Bortskaffelse af ren overjord	450	Tons	50	22.500
Jordrens	690	Tons	300	207.000
Analyser	40	stk.	300	12.000
Sløjfning af boringer	6	stk.	700	4.200
Miljøtilsyn og rådgivning	1	stk.	150.000	150.000
Sum				3.817.550
Uforudsigelige udgifter	15	%		214.883
Samlet prisoverslag				4.032.433

"

Af afgørelse af 4/7 2014[10] fra kommunen til klagerne fremgår:

> **"Afgørelse om udførelse af afværge af jordforurening på ovenstående ejendom, efter afværgescenarie 1 b.**
> …
> Du påbydes at gennemføre afværgeforanstaltningerne iht. til scenarium 1 b, nedrivning af hus og åben udgravning.
> …
> **Øvrige forhold:**
> For at fjerne forureningen, vil det være nødvendigt at nedrive huset. Kompensation for husets værdi, samt genhusning i perioden for afværge er omfattet af forsikringsordningen, og udføres som beskrevet i ...'s notat af 31/3-2014. Vi har vurderet, at kompensationsbeløbet er fastsat i overensstemmelse med Miljøstyrelsen vejledning herom."

I udkast til kompensationsaftale[11] mellem Oliebranchens Miljøpulje og klagerne hedder det bl.a.:

> **"KOMPENSATIONSAFTALE**
> Oliebranchens Miljøpulje (OM) har på vegne af Topdanmark Forsikring A/S, Industriskade, … indgået følgende kompensationsaftale med grundejer …
> …
> **5.**
> Grundejer kompenseres for den fjernede bygningsmasse ved, at OM udbetaler et kontant kompensationsbeløb på 1.200.000 kr. ekskl. moms … Kompensationsbeløbet er til fuld og endelig kompensation. Der er enighed om, at nærværende aftale ikke medfører indskrænkninger i grundejers ret til at indbringe påbuddet af 4. juli 2014 for domstolene, samt at kompensationsbeløb således er behæftet med et forbehold for, at en domstol måtte afgøre at det er et andet beløb der skal lægges til grund.
>
> Grundejer oplyser, at der overvejes opført en ny permanent bolig på ejendommen umiddelbart efter oprensningens afslutning. I så fald udbetales der ikke et kontant kompensationsbeløb og grundejer kompenseres i stedet for den fjernede bygningsmasse ved, at OM stiller et rammebeløb på 1.200.000 kr. ekskl. moms … til rådighed for betaling af omkostninger relateret til grundejers opførelse af en ny bolig på ejendommen, i henhold til betingelser opstillet i tilladelserne fra de eventuelle panthavere i ejendommen. Rammebeløbet er til fuld og endelig kompensation."

Klagernes advokat har ved brev af 25/7 2014[12] til kommunen gjort indsigelser mod udkastet til kompensationsaftale.

Forsikringsbetingelserne[14] indeholder følgende bestemmelser:

> **"6. Hvad erstattes**
> Forsikringen erstatter den udgift, der medgår til at følge myndighedernes påbud efter § 48 i Lov om forurenet jord.

Dette kan indebære undersøgelser, fjernelse af den konstaterede forurening, deponering hos jordrenser, destruktion, genoprettelse af den hidtidige tilstand eller tilsvarende afhjælpende foranstaltninger.

Såfremt opfyldelsen af bestemmelserne i myndighedernes påbud medfører beskadigelse af bygninger eller bygningsdele, erstattes denne beskadigelse ved anvendelse af gængse byggematerialer og metoder på skadetidspunktet. Der ydes ikke erstatning for beskadigelse af kosmetisk art samt for eventuelle farveforskelle mellem erstattede ting og de oprindelige. Hvis værdien af det beskadigede på grund af slid og ælde eller andre omstændigheder før forureningen var forringet med mere end 30 % af nyværdien, kan erstatningen reduceres i forhold til værdiforringelsen.

Beskadigelse af haveanlæg i forbindelse med retablering af forureningsskaden erstattes alene med udgiften til nyplantning, dvs. for buske og træer, højst 4 år gamle vækster. Ønsker Sikrede ikke at retablere haveanlæg, udbetales ikke erstatning.
…

8. Forsikringssum og selvrisiko
For hver skade er der en selvrisiko for Sikrede på 2.000 kr.
Den maksimale erstatning pr. anmeldt og erstatningsberettiget skade er 2 mio. kr."

Nævnet udtaler:

Nævnet lægger til grund, at prisen for det afværgescenarie, som kommunen har pålagt klagerne at udføre i anledning af olieforurening på deres grund, overstiger forsikringssummen på 2 mio. kr., jf. punkt 8 i forsikringsbetingelserne. Selskabet har anerkendt at yde forsikringsdækning for forureningsskaden i henhold til forsikringens maksimum.

Nævnet finder ikke grundlag for at pålægge selskabet at betale erstatning ud over den aftalte forsikringssum.

Nævnet finder herefter ikke anledning til at tage nærmere stilling til erstatningsopgørelsens enkelte punkter – herunder værdifastsættelse af de nedrevne bygninger. Nævnet bemærker, at det falder uden for nævnets kompetence at afgøre spørgsmål vedrørende miljømyndighedens betalingspligt, jf. § 49 i lov om forurenet jord[17B].

8. 87688

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klagerne får ikke medhold.

Poul Sørensen
Udskriftens rigtighed bekræftes

Carsten Sennels